

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**

Факультет педагогіки і психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

НПУ імені М.П.Драгоманова

«26» червня 2019р.

Протокол №15

Голова Вченої ради, ректор університету

академік Андрущенко В.П.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА
Практична психологія**

першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 053 Психологія

(шифр, назва)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр, назва)

Кваліфікація бакалавр психології, практичний психолог

(назва)

Гарант освітньої програми

кандидат психологічних наук, доцент,

завідувач кафедри психології і педагогіки

Лапченко Інна Олександрівна

(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Освітня програма вводиться в дію з

20 р.

(Наказ №   від «   » 20 р.)

Київ – 2019р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної/наукової програми

із замовниками (організаціями та установами) фахівців, що можуть
працевлаштовувати випускників освітньої програми

(відповідно до листів-звернень від «___» _____ 20__ р.)

П Е Р Е Д М О В А

Розроблено робочою групою у складі:

1. Митник О.Я. – доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології.
2. Лапченко І.О. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології і педагогіки.
3. Овдієнко І.М. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і педагогіки.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Панок В.Г. - доктор психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України
2. Потапчук Є.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки Хмельницького національного університету

1. Профіль освітньо-професійної програми
Практична психологія
зі спеціальності №053 «Психологія»
(за блоками: «Дитяча психологія», «Організаційна психологія»)

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова Факультет педагогіки і психології
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Бакалавр; бакалавр психології, практичний психолог
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Практична психологія
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 180 кредитів ЄКТС, Термін навчання – 2 роки 10 місяців
<i>Цикл/рівень</i>	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА-перший цикл, QF-LLL- 6 рівень
<i>Передумови</i>	ОС молодшого спеціаліста
<i>Мова(и) викладання</i>	українська
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://www.fpp.npu.edu.ua/ua/osvitni-prohramy/1113-osvitni-prohramy#053-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F
2 – Мета освітньої програми	
Спрямувати навчання на оволодіння студентами знаннями, уміннями, професійно-значущими якостями щодо здійснення діагностичної, корекційної, розвивальної, експертної, консультативної, управлінської професійної діяльності; підготувати до подальшого навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</i>	Психологія (практична психологія); галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки; блоки: «Дитяча психологія», «Організаційна психологія»
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма для бакалавра ґрунтується на сучасних наукових досягненнях теоретичної (загальна, вікова, педагогічна, соціальна) та практичної (психодіагностика, психологічне консультування та психокорекція) психології; педагогіки; вікової фізіології, валеології, медицини, охорони здоров'я дітей, і орієнтує на такі вибіркові блоки: «Дитяча психологія» (оволодіння техніками дитячої психотерапії: арт-терапією, казко терапією, психодрамою,

	ігровою терапією; формування вміння здійснювати психологічний супровід дітей із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання) та «Організаційна психологія» (оволодіння техніками навчання персоналу у діловому спілкуванні; тренінги продаж; тренінги вдосконалення професійних навичок для працівників кадрової служби; тренінги командоутворення; тренінги роботи з клієнтом по телефону; тайм-менеджмент; формування вміння здійснювати оцінку системи управління персоналом, оцінку персоналу (мотивація професійної діяльності, особистісні чкості, особливості нервової системи, інтелектуальні та творчі здібності, навички ділового спілкування), оцінку системи формальної та неформальної комунікації; розробляти та проводити заходи попередження професійного вигорання персоналу), у межах яких можлива подальша професійна та наукова кар`ера. Базова підготовка дозволяє продовжити навчання за магістерськими програмами спеціальності: психологія (практична психологія, експериментальна практична психологія).
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта з педагогіки, психології, основ медичних знань та охорони здоров'я дітей, фахова підготовка з практичної психології. Акцент на техніках надання психологічної допомоги клієнтам. Ключові слова: конкурентоспроможна особистість практичного психолога; психологічна допомога особистості: психологічна діагностика, психологічне консультування, психологічна корекція, психологічна реабілітація.
Особливості програми	Наявність чотирьох видів практики відповідно до складових професійної діяльності. Практики проходять в усіх можливих місцях роботи практичного психолога: закладах, районних центрах: позашкільної роботи, у справах сім'ї та жінок, Київському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; районних військових комісаріатах м.Києва.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Практичний психолог (2445.2) у закладах освіти; психолог-консультант в освітніх, медичних та пенітенціарних закладах («Дитяча психологія»); практичний психолог на підприємстві, в органах державної влади та управління (20878) («Організаційна психологія»)
Подальше навчання	Освітньо-професійна, освітньо-наукова магістерські програми з практичної психології
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемне навчання на засадах особистісно-орієнтованого, рефлексивно-діяльнісного та акмеологічного підходів. Самонавчання за допомогою підручників, конспектів та електронних ресурсів, на основі консультацій з викладачами, в тому числі, в режимі он-лайн.
Оцінювання	Письмові та усні экзамени, презентації, поточний модульний контроль, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, випусковий комплексний кваліфікаційний экзамен, захист курсових і бакалаврської робіт.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі практичної психології, застосовуючи наукові теорії та технології, використовуючи власний психофізіологічний апарат та професійно-значущі якості.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності і спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1.Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології ФК2.Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій ФК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації ФК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту ФК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики ФК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку ФК13. Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги. ФК14. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу. ФК15. Здатність організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом та клієнтами та останніх між собою,</p>

	<p>управляти дискусією.</p> <p>ФК16. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивувати.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги</p> <p>ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження</p> <p>ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки</p> <p>ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання</p> <p>ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника</p> <p>ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p> <p>ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.</p> <p>ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p> <p>ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії</p> <p>ПРН19. Здатність продемонструвати знання і розуміння предметної галузі</p> <p>ПРН20. Наявність творчих умінь розробляти психограми та проводити співбесіди, професійно- психологічний підбір, здійснювати оцінку системи управління персоналом, оцінку персоналу, оцінку системи формальної та неформальної комунікації; розробляти та проводити заходи попередження професійного вигорання персоналу; проводити соціально-психологічні дослідження; проводити навчання персоналу: тренінги комунікативних навичок у діловому спілкуванні; тренінги продаж; тренінги</p>	

вдосконалення професійних навичок для працівників кадрової служби; тренінги командотворення; тренінги роботи з клієнтом по телефону; тайм-менеджмент (блок «Організаційна психологія»).

ПРН21. Володіння техніками дитячої психотерапії: арт-терапією, казкотерапією, психодрамою, ігрової терапією; засобами надання психологічної допомоги дітям з особливими потребами у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки; наявність умінь здійснювати психологічний супровід дітей із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання (блок «Дитяча психологія»);

ПРН22. Володіння ІКТ, здатність створювати різноманітні презентації.

Здатність виконувати комп'ютерні обчислення, що мають відношення до психологічних проблем, використовуючи належне програмне забезпечення та принаймні одну мову програмування, навички аналізу та відображення результатів.

ПРН23. Здатність продемонструвати вправність у володінні англійською мовою, включаючи спеціальну термінологію, для проведення пошуку наукової літератури.

ПРН24. Здатність продемонструвати знання й уміння щодо визначення видів діяльності практичних психологів, їх основних методів роботи; розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоціночне ставлення до нього, враховуючи його стан та можливості; формулювати і структурувати психологічні дані у формі письмового протоколу.

ПРН25. Здатність продемонструвати знання і уміння професійно допомагати членам подружжя розуміти один одного, будувати конструктивні відносини, вирішувати закономірні проблеми сім'ї; консультувати учасників освітнього процесу щодо побудови розвивального освітнього середовища, становлення особистості учня-дітяча та конкурентоздатного вчителя (блок «Дитяча психологія»).

ПРН26. Наявність умінь для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення молоді; здійснювати практичне професіографування; проводити емпіричні дослідження з метою вивчення міграції робочих кадрів, динаміки працездатності, виробничого травматизму; культивувати пошану до праці, однакове ставлення до різних видів праці і представників професій; формувати у майбутніх суб'єктів праці психологічну готовність і здатність працювати (напрямок «Організаційна психологія»).

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізацію програми забезпечують: 3 доктори психол.н., проф., 2 доктори пед.н., проф., 1 канд. пед.н., доц., 20 – канд. психол. н., доц., 1 – канд.псих.н., ст.викл., 1 – викл.
Матеріально-технічне забезпечення	На базі лабораторії глибинної психокорекції та лабораторії комп'ютерної психодіагностики наявне наступне матеріально-технічне забезпечення: 13 комп'ютерів на базі Pentium IV, 512 Mb Ram, 120 Gb HDD. Програмне забезпечення Windows XP, Office 2003. Також в наявності 12 диктофонів та 12 аудіогарнітур.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичний посібник: «Професійна підготовка практичного психолога як конкурентоспроможного фахівця: теорія і практика» (за заг. редакцією акад.Бондаря В.І., проф. Митника О.Я.):2015 р.; проф. Литвинчук Л.М. – монографія «Психологія реабілітації наркозалежних осіб» (2017 р.); навчально-методичні посібники: проф. Митник О.Я., доц. Томаржевська І.В. «Психологічне консультування» (2016 р.), проф. Митник О.Я., доц. Середюк Т.В. «Організація психологічної служби» (2017 р.), доц. Святенко Ю.О. «Тренінг особистісного зростання» (2017 р.), доц. Затворнюк О.М. «Психологія сім'ї» (2018 р.); проф. Приходько Ю.О. «Психологічний словник-довідник: Навчальний посібник, 3-тє видання, виправлене і

	<p>доповнене»(2016 р.), доц. Дубініна К.В. «Вікова психологія: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів» (2017 р.), доц. Євченко І. М. «Проективні методики: з ким? навіщо? як?» (2017 р.), доц. Євченко І. «Історія психології: філософський період» (2018 р.), доц. Кучеренко Є.В. «Експериментальна психологія: пам'ятка на допомогу студентам» (2017 р.), доц. Кучеренко Є.В. «Психосинтез: начало психотерапии» (2017 р.), проф. Яценко Т.С. «Психоаналіз репродукцій художніх творів у підготовці психологів: Навчальний посібник» (2018 р.); методичні розробки: доц. Овдієнко І. М. «Робочий зошит для самостійної роботи студентів з психофізіології» (2018 р.); Наскрізна програма практичної підготовки студентів ОС «бакалавр» (2019 р.).</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>навчальні та наукові зв'язки з Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України; кафедрою психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, лабораторією психології навчання імені І. О. Синиці та лабораторією психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С. Костюка</p> <p>Разом з Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України здійснюється експериментальне дослідження Всеукраїнського рівня на тему: <i>«Психолого-педагогічний супровід формування соціально успішної особистості учня початкової школи»</i> (наказ МОН України №887 від 08.08.2018 р.)</p>
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

Гарант освітньої програми _____

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Практична психологія» спеціальності 053 «Психологія» проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр психології, 2445.2 практичний психолог за освітньо-професійною програмою «Практична психологія» Атестація здійснюється відкрито і публічно.